

№ педагогикалык кеңеш
тарабынан кабыл алынган
« 16 » « 08 » 2023 -жыл

Сакин Бегматова атындагы Таш-Мойнок жалпы билим берүү орто мектебинин насаатчылык жөнүндө жобосу

I Жалпы жоболор

1.1 Насаатчылык - бул насаатчынын төмөнкүдөй топтордогу адистерге (мындан ары- "жаш адистерге") кесиптик өсүш жагынан ар тараптуу жардам жана колдоо көрсөтүү ишмердиги:

- педагогикалык билими болсо да, билим берүү мекемелеринде педагог катары иштеген эмгек стажы топтоло элек жаш адистерге;
- окуу-тарбия процессинде кошумча жардамга муктаж болгон адистерге (мугалимдерге);
- мугалимдик кызматка которулган адистерге аткарган кызмат милдеттерине карай окутуу усулдары боюнча кесиптик иш билгиликтерин тереңдетүү талап кылынса;
- билим берүү мекемелеринде педагогикалык эмгек стажы жок педагогикалык эмес окуу жайларды бүтүргөндөргө;
- педагогикалык адистиктер боюнча сырттан / дистанциялык жол менен окуп жаткан студенттерге;
- мектептерде практика өтүп жаткан жогорку окуу жайларынын күндүзгү бөлүмдөрүндө окуган студенттерге.

Насаатчы-бул предмет жана окутуу усулу жаатында мыкты кесиптик жана инсандык сапаттарга ээ болгон педагог.

- Насаатчылыктын укуктук негизи болуп Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин ушул Жобосу башка мыйзамдык жана ченемдик актылары саналат
- Насаатчылык-жаш адистин педагогикалык ишмердиги үчүн зарыл иш билгиликтерин өнүктүрүү боюнча насаатчынын тутумдуу жекече иш жүргүзүшү;

II. Насаатчылыктын максаттары жана милдеттери:

Насаатчылыктын негизги милдеттери

- Насаатчылыктын максаты-жаш адистерге кесиптик такшалуу жагынан көмөк көрсөтүү аркылуу мектептин кадрлар боюнча мүмкүнчүлүгүн бекемдөө, мектеп маданиятына көнүктүрүү, мектеп жамаатынын мыкты салттарын жана адеп ченемдерин өздөштүрүүгө көмөктөшүү;
- жаш адистердин педагогикалык ишке дилгирлигин ойготуу жана аларды мектепте алып калуу;
- жаш адистин кесиптик өсүшүн камсыздоо, тапшырылган милдеттерди өз алдынча сапаттуу аткаруу жөндөмүн өнүктүрүү.

III. Насаатчылыкты уюштуруу негиздери

- Насаатчынын талапкерлиги мектептин усулдук бирикмелеринин (МУБ) жыйындарында көтөрүлүп, мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары менен макулдашылат да, мектеп директорунун буйругу менен бекитилет. Насаатчыны бекитүү жөнүндө буйрук жаш адисти тийиштүү кызматка дайындоодон эки жуманын ичинде чыгарылат.

- Насаатчылыкта мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары жана МУБ башчылары жетекчилик кылат.
- МУБ жетекчиси кесиптик даярдыгы жогорку, усулдук иш жагынан тажрыйбалуу, ошондой эле беш жылдан ашуун педагогикалык иш стажы бар мугалимдердин ичинен насаатчыны сунуштайт. Мугалим бир эле убакта экиден ашпаган жаш адиске насаатчы боло алат.
- Насаатчы өзү жана жаш адис макул болгон шартта дайындалат. Насаатчы жаш адиске үч жыл бою көз салат.
- Күндүзгү бөлүмдөрдө окуган студенттерге насаатчыны дайындоо ошондой эле буйрук менен бекитилет жана педагогикалык практика учурунда ылайыктуу айлык акы төлөнөт.
- Насаатчы төмөнкүдөй учурларда мектеп директорунун буйругу боюнча алмаштырылат.
- Насаатчы жумуштан бошотулганда:
- Жаш адис же насаатчы башка ишке которулганда;
- Насаатчы менен жаш адис психологиялык жактан сыйыша албай калганда;
- Насаатчы тартип жоопкерчилигине тартылганда,
- Насаатчынын ишинин ийгилиги жаш адистин кесиптик өсүшүнө карай бааланаат.
- Ишинин ийгилиги үчүн насаатчы шыктандыруу тутумунун алкагында сыйланышы мүмкүн.
- Насаатчылардын демилгеси боюнча Насаатчылар кеңеши түзүлүшү мүмкүн.

IV. Насаатчынын милдеттери

Насаатчынын төмөндөгүдөй милдеттери бар:

- Билим берүү жаатындагы мыйзамдардын жана жаш адистин ээлеген кызматына жараша укук-милдеттерин аныктоочу ченемдик-укуктук актылардын талаптарын билүү;
- Жаш адистин кесиптик ишмердигине тиешелүү муктаждыктарын аныктап билүү;
- Жыл сайын жаш адис менен биргеликте анын кесиптик өсүш планын иштеп чыгуу, белгилүү мөөнөттө аткарылуучу конкреттүү тапшырмаларды берүү, аткарылышына көзөмөл жүргүзүү зарыл болгон жардамдарды берүү;
- Жаш адиске сабакты пландап өткөрүүнүн практикалык ыкмаларын жана жолдорун өздөштүрүү жагынан көмөктөшүү ишиндеги күчтүү жана начар жактарын аныктап талдоо жана кемчиликтерин жоюу жолдорун белгилөө;
- Жаш адиске мектеп документтерин (календарлык, сабактын күнүмдүк, тарбиялык пландарды, окуучулардын өздүк иштерин, окуу журналын ж.б.) тариздөөнү жана жүргүзүүнү үйрөтүү.
- Кызматка киргизүү (мугалимге коюлуучу негизги талаптар, ички эмгек тартибинин эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасынын эрежелери менен тааныштыруу);
- Жаш адистин ишине байланышкан маселелерди талтуулоого катышуу;
- Түзүлгөн планга ылайык иш жүргүзүү, анын аткарылышы тууралуу МУБ жетекчисине өз убагында билдирип туруу.

V. Насаатчынын укуктары

Насаатчынын төмөнкүдөй укуктары бар:

- Сабактарды, класстан тыпкаркы иштерди байкоо, талдоо;
  - Жаш адистен оозеки жана жазуу жүзүндөгү жүргүзгөн отчётторун талап кылуу;
- мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары жана МУБ башчысынын макулдугу менен жаш адисти окутуп үйрөтүүгө мектептин башка мугалимдерин да катыштыруу;
- кесиптик ар-намыстын жана кадыр баркын коргоо;
  - жаш адис менен иштөөдөн баш тартуу;
  - насаатчылык жаатында кесиптик чеберчилигин жогорулатуу.

VI. Жаш адистердин милдеттери

Насаатчылык мезгилинде жаш адистин төмөнкүдөй милдеттери болот:

Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө”, “Мугалимдин статусу жөнүндө”

мыйзамдарын, өз ишмердигин, мектептин түзүмүн, иштөө өзгөчөлүктөрүн жана функционалдык милдеттерин аныктоочу ченемдик актыларды окуп-үйрөнүү;

- насаатчы менен иштешүү планын аткаруу;
- өзүнүн кесиптик чеберчилигин жогорулатуу боюнча дайыма иштөө;
- насаатчыдан жаңычыл усулдарды жана иштөө ыкмаларын үйрөнүү;
- өзүнүн жалпы билим жана маданий деңгээлин өркүндөтүү;
- насаатчы менен бирге иштелип чыккан штанга ылайык өз ишмердиги жөнүндө отчет берип туруу.

VII. Жаш адистин укуктары

Жаш адистин төмөнкүдөй укуктары бар:

- насаатчыдан жардам алуу;
- өз ишин жакшыртуу боюнча сунуштарын мектеп жетекчилеринин кароосуна коюу;
- кесиптик ар-намысыгн жана кадыр-баркын колдоо;
- өз ишине баа берген даттануулар жана башка документтер менен таанышуу, алар боюнча түшүндүрмө берүү;
- өзүнүн кесиптик чеберчилигин жогорулатуу;
- кесиптик адеп ченемдеринин бузулушуна байланыштуу өзүнүн таламдарын коргоо;
- насаатчы менен иштөөдөн баш тартуу.

VIII. Насаатчынын ишин жетектөө

8.1. Мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарынын төмөнкүдөй милдеттери бар:

- жаш адисти мектептин педагогикалык жамаатына тааныштыруу, ага насаатчынын бекитилгендиги жөнүндө буйрукту жарыялоо;
- жаш адистин насаатчы менен биргеликте иштеши үчүн зарыл шарттарды түзүү;
- жаш адис менен насаатчынын өткөргөн айрым сабактарына жана предмет боюнча класстан тышкаркы иш-чарапарына катышуу;
- насаатчылардын жаш адис менен иштешүү планын түзүшүнө усулдук колдоо көрсөтүү жана практикалык жардам берүү;
- билим берүү уюмундагыт насаатчылыкты уюштуруу боюнча алдыңкы тажрыйбасын иликтөө, жалпылоо жана жайылтуу.

8.2. Мектептеги усулдук бирикменин жетекчисинин төмөнкүдөй милдеттери бар:

- усулдук бирикменин отурумда насаатчынын иш планын карап чыгуу;
- насаатчынын жаш адис менен иш иштөөсүнө тутумдуу, үзгүлтүксүз колдоо көрсөтүп

туруу;

мектептеги усулдук бирикменин отурумунда насаатчынын жана жаш адистин отчетун угуу, мунун натыйжалары менен мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарын тааныштыруу.

IX. Насаатчылыкты жөнгө салуучу документтер

9.1. Насаатчылыкты жөнгө салуучу документтерге төмөнкүлөр кирет:

- насаатчылык жөнүндө Жобо;
- насаатчыга жаш адис бекитилгенлиги тууралуу мектеп директорунун буйругу;
- насаатчынын жаш адис менен иш гешүү планы;
- насаатчы менен жаш адистин аткарган иши жөнүндө отчеттору;
- өз ара сабакка катышуу, корулгон сабактар менен класстан тышкаркы иш-чараларды талдоо жана өзүн-өзү таллоо (ой жүгүртүү) дептерлери;
- насаатчылык маселелерин караган педагогикалык кеңештердин Насаатчылар кеңешинин (эгер бар болсо) отурумдарынын протоколдору

«Бекитемин»
Мектептин директору

Handwritten signature

Сакин Бегматова атындагы Таш-Мойнок жалпы билим берүү орто мектебинин насаатчылардын жаш мугалимдер менен иштөөсүнүн

иш-планы

2022-23-окуу жылы.

Айлар	Иштин мазмуну	жооптуу
сентябрь	1. Таанышуу. «Өзүн жөнүндө айтып бер»	мектеп администрациясы
	2. Насаатчыларга жаш мушалимдерди бекитүү	ОББ
	3. Окуу программаларынын мазмуну, окуу процессин уюштуруу боюнча нормативдик актылар менен тааныштыруу	ОББ
	4. Класстык журналдарды туура толтуруу жана ага коюлган талаптар	ОББ
	5. Календардык-тематикалык пландарды даярдоо	
	6. Анкета алуу	
Октябрь	1. Мектептин салттары менен тааныштыруу	директор
	2. Соц.педагог менен маектешүү	соц.педагог
	3. Сабакка даярдык көрүү, күндөлүк планды жазуу боюнча кеңеш	ОББ
	4. Насаатчынын кеңеши. Сабактын максаттарын туура коюу	Насаатчылар
Ноябрь	1. Насаатчынын кеңеши. «Класс жетекчи катары ишти уюштуруу»	насаатчылар
	2. Соц.педагог менен маектешүү	соц.педагог
	3. «Сабактын типтери, формалары, структуралары»	ОББ
	4. Насаатчынын сабактарына катышуу	Насаатчылар
декабрь	1. Насаатчынын сабактарга катышуусу	насаатчылар
	2. Насаатчынын кеңеши «Газета журналдагы жаңы маалыматтар»	насаатчылар
	3. Соц.педагог менен маектешүү	соц.педагог
январь	1. Насаатчынын кеңеши «Окутуунун интерактивдүү усулдары» жаңы усулдук колдонмолор	насаатчылар
	2. Өтүлгөн темаларды кайталоо, жаңы тема менен байланыштыруу	ОББ
февраль	1. Насаатчынын сабакка катышуусу, жекече сүзмөдөнүшүү	ОББ

март	1. Сабакты бышыктоо, жыйынтыктоо, үй тапшырмаларды берүү жөнүндө	
	2. Насаатчынын кеңеши «Ата-энелер менен иштөө»	ОББ
	3. Устаттын сабактарга катышуусу	насаатчылар
апрель	1. Окуучулардын билимин баалоо	ОББ
	2. Насаатчынын кеңеши. «Иш кагаздарын алып баруу»	насаатчылар
	3. «Мүнөзү оор окуучулар менен иш алып баруу»	насаатчылар
май	1. «Биз эмнелерге үйрөндүк» усулдук майрам	насаатчылар
	2. Ишти жыйынтыктоо, талдоо жаңы окуу жылына карта иш-план түзүү	администрация
	3. Жаш мугалимдерден анкета алуу.	администрация
	«Жаш мугалим мектебинин» иши боюнча меңин сунуштарым.	насаатчылар

**План работы учителя –наставника с молодым специалистом
на 2022-2023 учебный год.**

Ф.И.О наставника

Мамбеткалиева Н.Ж учитель русского языка и литературы

Ф. И.О молодого специалиста

Осмоналиева Ж. У учитель русского языка и литературы

№	Мероприятия	Сроки
1	Правила внутреннего распорядка и режим работы.	сентябрь
2	Инструктаж о ведении школьной документации (классный журнал, ученические тетради, выставление оценок в дневники)	
3	Обмен опытом по составлению календарно-тематического планирования.	
4	Методические рекомендации по составлению поурочного планирования. Работа со школьной документацией. Обучение составлению отчетности по окончанию четверти.	октябрь
5	Собеседование по итогам первой учебной четверти. Определение темы самообразования молодого специалиста	ноябрь
6	Практическое занятие для молодого специалиста. Посещение молодым специалистом уроков наставника и других учителей .	декабрь
7	Беседа с практикумом «Деятельностные игровые технологии на уроках русского языка и литературы». Посещение уроков молодого специалиста с целью оказания методической помощи.	
8	Методические рекомендации по развитию навыков смыслового чтения на уроках русского языка и литературы. Собеседование по итогам второй четверти.	январь
9	Деловая игра «Как избежать конфликтов среди детей в школьном коллективе»	февраль
10	Рекомендации по учету возрастных и психологических особенностей учащихся. Собеседование по итогам третьей учебной четверти	март
11	Использование современных педагогических технологий . Собеседование по методике проведения современного урока.	апрель
12	Дискуссия: «Трудная ситуация на занятии и ваш выход из нее». Анализ педагогической ситуации.	
13	Собеседование по итогам учебного года. Подведение итогов работы методической пары «наставник-молодой специалист»	май

Анализ работы методической пары «молодой специалист-наставник»

Ф.И.О наставника-Мамбеткалиева Н.Ж

Ф.И.О молодого специалиста – Осмоналиева Ж. У

Осмоналиева Ж.У ведет уроки русского языка в 1-б, 4-б классах с кыргызским языком обучения, а также русский язык и чтение во 2-в классе с русским языком обучения. За время совместной работы проявила заинтересованность, активность. В ходе совместной работы был дан инструктаж о ведении школьной документации. Давались рекомендации по правильности составления поурочного планирования, а также умения достичь цели поставленной на уроке, так как неясное видение цели всегда ведет к размытости, неясности в определении содержания методов и средств обучения.

В течение первого полугодия Осмоналиева посещала уроки как мои, так и открытые уроки других преподавателей школы с целью научиться важным профессиональным качествам. Мною также были посещены уроки молодого специалиста. Посещенные уроки показали достаточный уровень подготовки молодого специалиста к планированию и проведению уроков русского языка и литературы, но были даны рекомендации по созданию условий по развитию мотивации учащихся. В дальнейшем рекомендовано учителю изучить требования к современному уроку и придерживаться гибкой структуры урока и систематически включать дополнительные элементы в различные этапы уроков.

Молодой педагог уже неплохо владеет методикой ведения урока, материалом урока. Следит не только за ходом учебного процесса, но и за порядком в классе, умеет находить общий язык с учениками. Речь молодого специалиста разборчивая, выразительная. Осмоналиева Ж включала при планировании уроков разнообразные виды деятельности детей. На уроках использовала ИКТ. Следует отметить успешную работу молодого специалиста по ведению школьной документации. Отмечена старательность и ответственность молодого специалиста по вопросам сдачи отчетности.

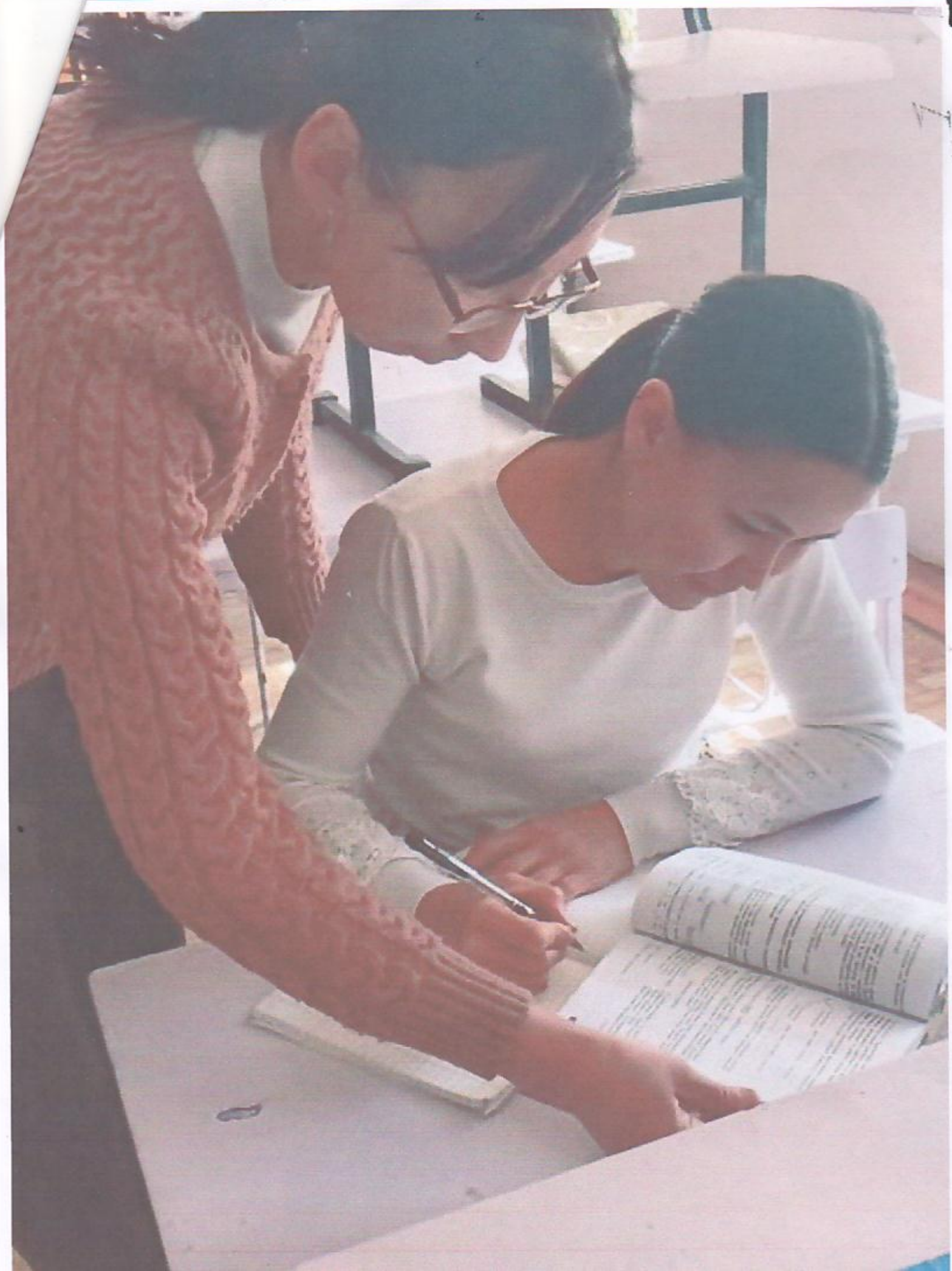
В дальнейшей работе молодому специалисту нужно продолжать работу по накоплению практического материала, игр, упражнений, которые необходимо использовать при составлении плана урока.

Учитель-наставник

Мамбеткалиева Н.Ж

Сакин Бегматова атындагы Таш-Мойнок жалпы билим берүү орто мектебинин

№ 51 - А буйругунун көчүрмөсү

2-сентябрь 2022-жыл

«Насаатчыларды дайындоо боюнча»

Мектептин жаш мугалимдерине төмөнкү насаатчылар дайындалышсын:

Мукамбетова Салтанат Саткыновна информатика мугалими - Назарбекова Алина
Максатбековнага

Мамбеткалиева Наргиза Жумабаевна орус тил мугалими - Осмоналиева Жылдыз
Урматовнага

Джелкимбаева Тамара Джумагазиевна - физика мугалими - Арстанова Анара
Абдысаматовнага дайындалышсын.

Мектептин директору:

Мукамбетова С.С.